

Рукотпис се не-
вратију

Број 5 пара

Издаје сваки дан

Радничк ловине

УРЕДНИШТВО
И
АДМИНИСТРАЦИЈА
КАЛАЗИ СР
У ШТАМПАРИЈИ
„ГУТЕНБЕРГ“

ОГЛАН СРПСКЕ СОЦИЈАЛНЕ ДЕМОКРАТИЈЕ

ДИМИТРИЈЕ ТУЦОВИЋ

Синоћ смо са ужасом чули и нажалост проверили страшну, најстрашнију вест из овога рата: Димитрије Туцовић, вођ Српске Социјалне Демократије, пао је на крвавој људској касаници!

Тамо негде око Мионице, у петак, 7 овог месеца, једна граната разнела је Димитрија Туцовића, пресекала један неуморни живот који се налазио у најпунијем напону борбе и стварања, искидала једно племенито срце које је својом неисцрпном топлином загревало целу социјалистичку Србију дајући јој енергије и полета за рад, уништила један генијалан ум који је као кула светиља стајао високо изнад свију нас, показујући нам пута, ум чији се сјај већ био пробио кроз уски оквир нашег партијскога живота — и кроз дебео застор клевета многобројних непријатеља и завидљиваца — на почео скретати на себе пакњу и дивљење целе милене Србије...

Човеку се збиља утроба чупа од бола кад види на какав је варварски начин пресечен такав један живот, пун племенитости и стварања, и који је носио у себи клице за велика, историјска дела!

Страшне су жртве које пролетаријат у овом рату мора да подноси за туђ рачун! Француски пролетаријат изгубио је, одмах у почетку, Жореса. Српски пролетаријат изгубио је, ево, Туцовића. Поређење је нимало претерано! Што је Жорес био за француску Социјалну Демократију, то је Туцовић био за српску Социјалну Демократију. Сви који су и најмање познавали Туцовића неће се овоме чудити. Ми знамо да пролетаријат целе Србије зна добро ко је био Туцовић и шта је он све био, и ми ћемо га вечито — и вечито за њим плакати.

Заједно са нама, њега ће оплакивати и цела Социјалистичка Интернационала, која га је знала по раду и у којој је он, и акб тако млад, већ почео зауимати све видније место. А још више ће га оплакивати они најистакнутији представници социјализма из Босне, из Хрватске, из Бугарске, из Румуније, из емпије Русије, из Аустрије, из Ческе, из Немачке, који су имали прилике да га лично упознају на многим националним конгресима и који нису скривали своје дивљење према овом младоме човеку, који је тако скроман али који је величином свога ума одмах вршио неодољиву сугестију над сваким са којим би дошао у додир...

Бол нам не даје да више пишемо... Сутрашњи број посветићемо нашем милом, нашем несрећном, нашем неумрлом другу Туцовићу...

ЈЕДАН КЛАСИЧАН ПРИМЕР

— кило хлеба 1.25 дин. —

Промукли смо већ говорећи и заморили се већ пишући о скупоћи животних намирница у Србији, скупоћи која је много мање последица оскудице тих најважнијих артикала а много више резултат спекулације и бездушне себичности продаваца, који се до буквалности придржавају оне изреке да у мутној води треба ловити рибу и који хоће своја богатства да зидају на лешевима овог изгладнелогa света. Подизали смо протесте против тога, жалили се влади; апеловали на Скупштину; тражили помоћ од општинских власти; ништа нам све то није помогло, спекулација са животним намирницама продужује се и даље, све већа, све безобзирнија, све бездушнија!

За један класичан пример дознали смо јуче. Другови који су пролазили кроз Параћин довели су нам једну кришку хлеба, која се тамо продаје за пет пара. Мислите ли да је то четврт хлеба? или шестина? или најзад и осмина хлеба? Не! то је једна кришка хлеба; то је управо један залагај! Он је тежак, — измерили смо га одмах — 40 и сло-

вом четрдесет грама! Другим речима, тамо се килограм хлеба продаје за динар и двадесет и пет пара! Тај смо курјозитет сачували. Ко год хоће може га видети у излогу ове штампарије, у главној улици. Показаћемо га и господину министру полиције. Показаћемо га и влади. Показаћемо га и Скупштини. Па ћемо га онда сачувати за наш Историјски Музеј, да служи као класичан документ примитивне акумулације капитала, патриотизма буржоазије и савесности власника у Србији!

Рећи ће нам се: то није општа појава. Можда. Вероватно да је то само у Параћину. Вероватно да ни тамо није стално. Вероватно да ни тамо не раде то сви продавци. Али, у сваком случају, то је једна врло лепа илустрација апалтивости и дрскости продаваца животних намирница у Србији, с једне стране, и оријенталске, злочиначке немарности државних и општинских власти, с друге стране.

Обично се у оваквим приликама поставља празно и јалово питање: Па зар нема власти у овој земљи? Ми смо одавно напустили то уобичајени рефрен. На власт више не вреди апеловати. Публика, овакво сиромашан, опљачкани и очајни све-

треба сам да се брани. И место што ћемо кукати: Зар нема власти у овој земљи? много боље је најозбиљније запитати се:

Ама зар нема ниједне песнице у овој земљи?

Прави узроци данашњег рата

— СУКОБ ИЗМЕЂУ ЕНГЛЕСКОГ А НЕМАЧКОГ КАПИТАЛИЗМА —

Успех немачких производа и пораз енглеских производа последице су многих узрока. Немачки производи су у највећем броју бољег квалитета и јефтинији по енглески. Бољег квалитета, зато што је Немачка дивно искористила општинске основне, средње и више школе у којима је предавано све што један искусан привредник треба да зна; ниске цене, зато што су радници знали и употребљавали најновије и најјефтиније методе фабрикације, које су научили у техничким школама, којих је царевина одавно била пуна.

И други узроци су помогли победи „made in Germany“: извештаји енглеских конзула истакли су их. Конзул из Риге

...искористила све могуће припадне својој клијентели. да енглеске мреже нису... да се рибаре, па је направ... мреже. Он је из... руском језику, са... руским новцем...

Конзул из Шплетина:

„За сваки народ Немци фабрикују данас националну или уобичајену одећу, са оним штофовима и бојама које се потрошачима допадају. Они показују немачку моду само онда кад им се тражи.“

Конзул из Тенерифе:

„Немац је поставио себи за правило да задовољава укус, обичаје и жеље својих потрошача. Што њему ти укуси изгледају чудни, необјашњиви, глупи; ништа га се то не тиче; он ће увек своју фабрикацију прилагодити најфантастичнијим захтевима; а гледа да свакоме понуди оно што сваки може да плати.“

Једном речи, Немац се свуда труди да се упозна са укусом своје клијентеле, док Енглеиз није водио о томе бригу; енглески производи нису имали ничега оригиналнога, увек су бивали једни исти, па били они намењивани Кинезима, Бурима, Французима или Перуанцима.

Германски производи, пренесени брзо на највећу даљину једном од оних многобројних немачких трговачких лађа које крстаре по Океану, прелазили су у руке безбројних немачких исељеника који су их тада нудили купцима. Ти исељеници, и ако су и даље остајали Немци, умели су ипак да се прилагоде захтевима, укусима и обичајима своје клијентеле; они би увек научили језик земље у којој су водили трговину; они су свуда умели да буду не само учтивни, него још и љубазни и предусретљиви.

„Никада наши трговци, писао је енглески конзул из Београда, неће до-

